

11.07.2018

«Шароити имрӯзаи ҷаҳонишавӣ ва бархӯрди манфиатҳо, ки боиси низоъ ва даргириҳои зиёди хунин дар минтақаҳои гуногуни сайёра, махсусан, дар кишварҳои шарқи мусулмонӣ гардидааст, давлатҳо ва ҷомеаҳои ҷаҳониро ба ташвиш оварда, дар пайи андешидани тадбири чораҳои муассир саргардон кардааст», — гуфта мешавад дар изҳороти Академияи илмҳои Чумхурии Тоҷикистон, ки имрӯз аз ҷониби ҳадамоти матбуоти ин ниҳод ба АМИТ «Ховар» расид. Дар зер матни ин изҳорот пурра оварда мешавад.

Шароити имрӯзаи ҷаҳонишавӣ ва бархӯрди манфиатҳо, ки боиси низоъ ва даргириҳои зиёди хунин дар минтақаҳои гуногуни сайёра, махсусан, дар кишварҳои шарқи мусулмонӣ гардидааст, давлатҳо ва ҷомеаҳои ҷаҳониро ба ташвиш оварда, дар пайи андешидани тадбири чораҳои муассир саргардон кардааст. Сӯйистифода аз дину мазҳабҳо, сиёсати кардани ислом ва бар асоси ҳуруфоту таассуби динӣ-мазҳабӣ парокандани тухми кинаву адоват, ҳамчунин ноҳун задан ба эҳсоси мазҳаби мардуми мамӯлики Ховари Миёна барои коргардонӣ ва таҳиягарони сценарияҳои муосири сиёсӣ ва мафкуравӣ минҳайсивасила ё абзори калидӣ хидмат мекунад. Мухимтар аз ин, дар заминаи бархӯрдҳои мазҳабӣ ва шикастани ҳувияти миллии ва марзии дунёмадорӣ (секуляризм) низоми динӣ-мазҳабӣ дар минтақаҳо ба таври маснӯӣ соҳмон меёбанд ва соҳтҳои сиёсӣ ва давлатӣ бар мабноии сиёсати мазҳабӣ шакл гирифта, барномаи соҳтмони давлатҳои динӣ дар минтақаҳои гуногуни Шарқи мусулмонӣ тархрезӣ мешавад. Ин тарзи кор ба унвони стратегияи сиёсӣ ва иқтисодӣ ҳадафи меҳвари бозихои геополитики минтақавӣ ва ҷаҳонӣ махсуб меёбад ва ҷиҳати даргир соҳтан ва бесубот кардани минтақаҳо амалӣ мегардад.

Мусаллам аст, ки «Ихвон-ул-муслимин», «Хизб-ут-тахрир», «Ал-Қоида», «Толибон», «Чабхат-ун-нусра», «Ансоруллоҳ», «Харакати Исломии Ўзбекистон», «Чундуллоҳ», «аш-Шабоб», «Боко Харам», «ХНИ» ва соири созмонҳои экстремистӣ-террористии исломӣ дар шароити имрӯзӣ тавлидгари асосии низомҳои динӣ-мазҳабии ифротӣ-экстремистӣ дар манотиқи Шарқи мусулмонианд. Созмонҳои мазкур на танҳо боиси ташаннучи вазъ дар Ховари Миёна ва Осиёи Марказӣ мегарданд, балки вазъи куллии ҷаҳонро пуршиддат месозанд. Ин аст, ки ҷомеаи мутамаддини ҷаҳонӣ бо ин гурӯҳи созмонҳои хатарнок мубориза мебарад ва дар ҳар минтақаи пешрафта садо алайҳи ифротгароён баланд аст. Аммо ҳадамоти махсуси иттилоотии минтақавӣ ва хориҷӣ, мутаассифона, таври нихонӣ муассис, маблағгузор ва тавсеадихандаи ҷунин созмонҳо махсуб шуда, танҳо дар лафзу шиор алайҳи онҳо мубориза мебаранд. Бояд таъкид дод, ки дар майдони бозихои сиёсӣ ҳар созмони сиёсии динӣ мавриди истифода ва муҳимтар аз ин, сӯйистифода қарор мегирад ва хизби аз 29 сентябри соли 2015 мамнуи террористӣ-экстремистии нахзати исломӣ (ХНИ) ҳам ҳамчун пружаи сиёсӣ барои баъзе қудратҳои минтақавӣ ҷаҳонӣ, ҳамчунин созмонҳои бонуфузи байнамилалӣ, чи дар гузашта ва чи имрӯз саҳт лозим буда ва ҳаст. Масъалаи мавриди истифода ва сӯйистифода қарор гирифтани рӯҳониёни исломӣ ва дар қолаби созмони сиёсӣ ба номи ХНИ гунҷонидани онҳо аз ҷониби мудирони тархҳои геополитикӣ ва ҳадамоти махсуси хориҷӣ, дақиқан аз охири солҳои ҳафтодуми садаи гузашта ошқор мегардад. Албатта, пружаи исломи сиёсӣ ва татбиқи он дар манотиқи гуногуни Шарқи мусулмонӣ ҳеле қаблтар – аз асрҳои ҳаҷдаҳо нуздаҳо шурӯъ шуда буд ва мавҷи он ба ҳавзаҳои фикрии сиёсии мо баъдтар интиқол ёфт. Ҷуноқи меҳонем, ҳадафи ба майдон овардани нерӯҳои исломӣ ва дар як созмон гирдоварӣ намудани онҳо танҳо роҳандозӣ қардани ноамнию бесуботӣ дар минтақаҳо аст. Ноамнию бесуботӣ фоҷиаҳои бузургро тавлид мекунанд ва мардумро ба вартаи қашшоқӣ, марғу мир ва шикасти равонию фикрӣ мекашанд.

Хизби экстремистии террористии нахзати исломӣ тайи мавҷудияти худ, махсусан дар марҳилаи сарвари М. Қабирӣ, ба лонаи махфии терроризми динӣ-мазҳабӣ табдил ёфт. Агар дурусттар ба масъала тавачҷух кунем, дармеёбем, ки тавассути барномарезии ҳадафноқи нахзатӣ тайи солҳои 2008-2015 наслҳои синну соли гуногун ба сӯйи ҳурофоту таассуби динӣ-мазҳабӣ қашида шуданд ва дар доираҳои баҳсии мо танҳо суҳан аз рӯҳонияти исломӣ ва элитаи исломи сиёсӣ мерафт ва, албатта, дар раъси ин ҳангомаҳо исми Қабирӣ ва аъзои Шӯрои сиёсии ХНИ қарор дошт.

Шигифтовар он аст, ки гурӯҳе аз фурсатталабон, ихлосмандону муштариёни нахзатӣ дар хориҷа (Австрия) қамъ шуда, «Анҷумани озодандешони тоҷик»-ро таъсис доданд. Ба ном «Анҷуман» мафҳуми фалсафии «озодандешӣ»-ро, ки боиси таҳаввулоти фикрӣ, сиёсӣ, эҷодӣ, маданӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоӣ дар саросари мамлақи урупой гардидааст, ҳадафмандона истифода бурдааст. Ин барои рекламаи «Анҷуман» асту бас, зеро муассисони он – Алим Шерзамонов, Темур Варқӣ, Равшан Темуриён, Сайидҷуниси Истаравшанӣ, Ҳаким Раббимпур ва Аюб Эгамов шахсиятҳои шинохта нестанд. Маълум

аст, ки ин тоифа, бар асари бадбинию танофури шахсию инфиродӣ, ки ҳеҷ гоҳ ҳоси давлатмардону озодандешон набуда ва нест, алайҳи давлату ҳукумат қад алам мекунанд ва, ба ин васила, эътирозоти кучаки ҳудро рӯйи саҳафоти расонаҳои нахзатӣ ва шабакаҳои иҷтимоӣ мерезанд. Дигар чӣ аз дасташон меояд?!

Аламовар ин аст, ки ашҳоси ба ном «шинохта» аз вожа ва мафҳуми ифтихорманди «озодандеш» (ва бадтар аз ин, пасванди «он»-ро ҳамроҳ карда, ҳудро бидуни шарму ҳаё «озодандеш» воғанамоёнанд) сӯйистифода мекунанд ва барои ҷомеаи маданияи урупоӣ дарди сар месозанд. Аз ин ҷост, ки ба ном фаъолони сиёсӣ – М. Кабирӣ, Темур Варқӣ, Алим Шерзамонов, Амруллоҳи Низом, Маҳмудҷон Файз Раҳмонов, Сайидҷунуси Истаравшанӣ, Чаннатуллоҳи Комил, Шарофиддин Ғадоев ва дигарон фаъолияташонро густариш медиҳанд.

Авзои имрӯза ба ном ХНИ дар хорича айни пешин аст. Созмонҳои ифротгароӣ хоричӣ, назари «Гуруҳи 24», «Анҷумани озодандешони тоҷик» ва амсоли инҳо ба ХНИ бо ин ё он восита иртиботдоранд, харҷанд ки аз робитаи надостанашон бо нахзат ҷор мезананд. Имрӯз ҳам ТЭТ ХНИ бо истифода аз ғурати муносиб меҳода аз нав ИНОТ-ро дар хорич таъсис бидиҳад ва тамоми созмону нерӯҳои муҳочирро таҳти сулҳи худ ҷамъ созад ва даъвии бузургманишиашро ба маърази тамошо бигузорад. Дар пушти ин қазия боз сармоягузори хоричӣ дар симои маҷмӯи дахлдорӣ режими оҳундӣ меиҷазад ва ҳимояти ХНИ-ро, ки аз қабл лоиҳа-прӯҳаи онҳост, дар хорич ҳам идома медиҳанд. Воқеан, ХНИ бо ҳимояту пуштибонии маҷкуравӣ моли ҳадамоти маҳсули Эрон ИНОТ-и дувумро таҳкил кардан ва ҳудро дар раъси он дидан меҳодад. Ин аст, ки дунболи фирефтани ғӯл задани иддае аз муҳочирони тоҷик, ки дар созмонҳои ифротии фавқузҷир шомиланд, меғардад ва, таҷре меғӯянд, бо «ҷормағзи пуч домани онҳоро пур мекунад». Бо ин восита ХНИ меҳодад сафи эътирозгарон ва норозиёнро дар дохилу хоричи маҷлақат ағзун намуда, ба созмонҳои байналмилалӣ фишор овардад, то ХНИ-ро ба унвони созмони мардумсолор ва гуманист шиносанду дар раъси ИНОТ-и дуҷор қарор доштанашро эътироф намоянд. Ин яғона роҳест, ки прӯҳаи ХНИ-ро дар хорич муваққатан ниғаҳ меҳорад ва сармоягузоронашро барои идома додани игво, дасиса ва таҷтеаҳо дар дохилу хорич умед мебаҳшад.

Маҷъалаи амнияти суботи сиёсӣ иҷтимоӣ, ки пояи ҳалли мушқилоти ғуноғун аст, таҷачҷуҳи Давлат ва Ҳукуматро ба ин асли муҳими низоми зиндагии иҷтимоӣ бештар қард. Мусаллам аст, ки давлатҳои минтақа ва ҷаҳон имрӯз ба маҷъалаи амнияти оромиши сиёсӣ иҷтимоӣ диққат мекунанд ва дар ин замина иттиҳодҳои ғуноғуни кишварҳои рӯйи қор меоянд. Ҳамин аст, ки маҷъалаи амният ва ҳифозат ба доираи масоили асосии низоми зиндагӣ дар Тоҷикистон мубаддал гардидааст. Ҳусусан, баъди ноҷор шудани балвои собиқ генерали маҷмӯи мудоғия А. Назарзода (сентябри соли 2015), ки бо дастуру супориши раиси фирории ХНИ Муҳиддин Кабирӣ ва пуштибонии пасипардагии ӯ қаблан тарҳрезӣ шуда буд, дар самти амният ва ҳифозати иҷтимоӣ дар сиёсати давлатӣ авлағият қасб намуд. Танҳо ҷашми қӯр ва нотавонбин намебинад ва дидан намеҳодад, ки Тоҷикистон тадриҷан ба як кишвари ободу зебо ва босуботи минтақа ва ҷаҳон мубаддал гардидааст ва фағои муътадили иҷтимоӣ, сиёсӣ, амну осоишро, ки дар кишвар тағи даҳ соли оғир ҳуқмфармоғт, на дар ҳама маҷлақатҳои ҷаҳон дидан мумкин аст.

Муносиботи тарағайн миёни кишварҳои ғуноғуни иҷтимоӣ, рағобити фарҳангӣ, муоширати солими рӯзмарра воқеан далели онанд, ки ҷумҳури дар ҳоли амну субот ва оромиш қарор дорад. Илова бар ин, мубориза алайҳи терроризм ва экстремизми динӣ-маҷжабӣ, ки дар

минтақа, зимнан, ба тӯфайли сиёсатбозии Кабирӣ ва ҳаммаслақони нахзатиаш ба миён омада, дар даҳ соли охир хурофотпарастӣро ҷаҳолатписандӣ ва таассубӣ хатарборро дар баданҳои иҷтимоӣ устувор сохт, қори дастаҷамъӣ аст.

Аз ин рӯ, аз тамоми ҷавонони мамлақат, соқинони дохили кишвар ва муҳоҷирони меҳнатӣ, аз аҳли зиёи кишвар тақозо дорем то ба доми ин авомфиребон ва хоҷагони онҳо наафтанд. Сулҳу субот, осоиштагӣ, ки заминаи пешравӣ ва рушди кишвар ва ҳар як фарди Тоҷикистони соҳибистиклол аст, вазифаи ҷонии ҳар яки мо мебошад!

Ҳадамоти матбуоти Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон. Бознашр аз АМИТ «Ховар»